

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

**18–19 травня 2017 року
м. Тернопіль**

**У двох томах
ТОМ 2**

**Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017**

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – Т. 2. – 392 с.

В процесі навчання співробітники кафедри використовують різні форми навчання: диспути, обговорення питань щодо організації діяльності аптек, ситуаційні задачі, які моделюють ситуації, що можуть виникати в аптеках під час їх трудової діяльності. Переважна кількість годин (134) відведена на семінарські заняття, які проходять у формі співбесіди, діалогу, ділової гри.

Для закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок провізори-інтерни проходять заочну частину інтернатури на 15 базах стажування, які знаходяться в м. Києві, м. Вінниці, м. Чернігові, Київській та Житомирській областях. Кафедрою організації і економіки фармації проведено 4 семінари з керівниками баз стажування, здійснено 8 виїздів кураторів на бази стажування. Перелік баз стажування щорічно розширюється та поновлюється.

Заключна атестація провізорів-інтернів в лютому 2017 року проводилась згідно з Типовим навчальним планом і програмою спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності «Загальна фармація» в три етапи: комп'ютерне тестування з теоретичної підготовки, оцінка знань та вмінь, в тому числі володіння практичними навичками, співбесіда. За результатами атестації провізорів-інтернів у лютому 2017

року склали іспит на «відмінно» – 7 осіб, «добре» – 34 особи, «задовільно» – 26, середній бал потоку становив 3,9. За результатами атестації всім 67 провізорам-інтернам кафедри присвоєно звання провізора-спеціаліста за спеціальністю «Загальна фармація».

Таким чином, достатні теоретичні знання та практичні навички, продемонстровані на заключній атестації, відкривають провізорам-інтернам можливість здійснювати самостійну організаторську та практичну діяльність.

Анкетування щодо оцінки якості викладання в інтернатурі на кафедрі організації і економіки фармації показало, що 65 провізорів-інтернів задоволені професійною підготовкою в інтернатурі та організацією навчального процесу, 2 інтерни – частково задоволені.

Проблема неперервного професійного розвитку ставить перед провізором індивідуальну відповідальність за систематичне підтримання та розширення обсягу своїх професійних знань. Актуальним є самоосвіта та систематизація знань для здійснення професійної діяльності.

Таким чином, кафедра організації і економіки фармації сприяє формуванню необхідного рівня підготовки фахівців та їх неперервному професійному розвитку.

ФАКТОР НАСТУПНОСТІ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ

В. Л. Васюк, Т. О. Ілащук, І. В. Окіпняк, Б. П. Сенюк, О. І. Доголіч

ДВНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Післядипломна освіта лікарів є продовження багатогранної роботи всіх кафедр університету.

Особливу роль відіграє залучення до процесу післядипломної підготовки лікарів керівників виробничою практикою студентів старших курсів, які є найдосвідченішими викладачами-клініцистами. Саме завдяки їм створюється можливість максимально наблизити студента сьогодення до його молодого колеги-лікаря на базі виробничої практики, а спільна лікувальна робота підвищує зацікавленість студентів їхньою щоденною працею.

Маючи багаторічний досвід керівництва виробничою практикою студентів старших курсів, нами визначений певний «фактор наступності» між сьогоденнішими студентами між 4-5 курсів, які прибули на практику та тими лікарями, які торік чи позаторік отримали диплом і перебувають на етапі післядипломного навчання.

Важливо зазначити, що ті, хто проходив практику на базах, а потім прибули сюди на роботу, прагнуть тієї діяльності, яку розгортає керівник виробничою практикою студентів на певній базі.

Спільні клінічні обходи, семінари, клінічні розбори, консультації, науко-практичні конференції, лекції, бесіди об'єднують інтереси студентів та молодих лікарів і можуть розглядатися як елементи їхнього післядипломного навчання. Керівник виробничою практикою повідомляє про новини наукової та практичної діяльності університету та світової медичної науки стосовно щоденних практичних завдань відділення.

У цьому зв'язку роль керівника виробничою практикою протягом зазначеного періоду є центральною, а плідна співпраця сьогоденніших студентів та молодих лікарів, які об'єднані спільним педагогічним простором створює «фактор наступності», покращуючи рівень професійної підготовки як тих, так і інших.

Стає зрозумілим, що у своїх планах, а потім і звітах керівники виробничою практикою студентів повинні відбивати цей важливий розділ роботи, який, власне кажучи, давно став одним із основних моментів у їхній діяльності.

СУЧАСНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

В. І. Величко, В. Є. Нахашова, Г. О. Данильчук, Я. І. Венгер

Одеський національний медичний університет

Вступ. Реалізація знань, компетенцій та навичок лікаря-інтерна є головною метою підготовки лікаря на етапі навчання в інтернатурі. Освітні стандарти нового покоління проходять етап глобалізації, де вирішальну роль у накопиченні знань та формування навичок відведено

інформаційним технологіям. Однак все більше привертає увагу педагогіки дисонанс між швидкістю надання інформації за допомогою сучасних технологій та можливістю прийняття та синтезу нової інформації молодими лікарями.

Основна частина. Протягом 2-х років навчання в інтернатурі на перше місце виходять проблеми недостатності навичок інтеграції та кооперації декількох дисциплін лікарем-інтерном, невміння оцінити клінічний випадок міждисциплінарно. Важливим недоліком є невміння координувати інтерпретації декількох діагностичних показників, продукування одного найбільш вірогідного підсумка діагностичного процесу.

Від лікаря-інтерна викладач очікує самостійності в складанні діагностичного пошуку пацієнта в цілому, а не окремо, наприклад, з гастроентерології або алергології. Очікує осмислення своїх дій в алгоритмі призначенні тих чи інших інструментальних та лабораторних досліджень пацієнту. Але в реальному житті для багатьох інтернів цей пошук виявляється складним, або, навіть, незрозумілим. Також, сміливо починаючи характеризувати один лабораторний аналіз, показуючи знання нормативних показників окремих досліджень, може розгубитися, побачивши ще 2-3 інших результати лабораторних досліджень, нерідко не може згрупувати показники та синтезувати висновок. Не маючи життєвого досвіду, одержавши емпіричні знання, часто не може їх формалізувати.

Нами було проведено анкетування, що дозволило побудувати соціально-психологічний портрет молодого лікаря, що навчається, та дозволило окреслити коло проблем сучасних інтернів. Чи готовий інтерн до самостійного процесу навчання як доросла людина, чи він все ще вважає себе учнем? Чи готовий він переосмислити теоретичні знання та усвідомлено покласти їх на практику, створюючи багатогранність лікарського мислення?

Світове бачення якісної освіти полягає в безперервному самостійному (!) удосконаленні медичної компетент-

ності лікаря. Тому задачі викладача кафедри післядипломного навчання включають аналіз проблемних психолого-інтелектуальних особливостей інтерна, які утруднюють здатність його до синтезу та аналізу знань, викликаючи розгубленість перед реальним пацієнтом з більш ніж однією патологією.

Нами проаналізовано 54 анкети лікарів-інтернів, серед яких у 52 % анкет були побажання більшого контакту «пацієнт-інтерн» та «викладач-інтерн», у 56 % анкет перевага віддана тим викладачам, котрі повільно «розжовують» вже знайомий навчальний матеріал, а не тим, що надають більше самостійності. Також відмічена відсутність рівноваги між довірою молодого лікаря до інформації з всесвітньої мережі, яка для незрілого лікаря вважається цілісною і непохитною, та нестачею друкованої методичної інформації, що неодноразово підкреслювалось іншими фахівцями ВНЗ.

Висновок. На наш погляд, реалізація ефективного навчання можлива тільки через усвідомлення психологічно-інтелектуальних проблем сучасного лікаря-інтерна, усунення цих проблем для самореалізації молодих спеціалістів та більш м'якого та продуктивного початку професійної діяльності.

Література.

1. В.М. Запорожан Перспективи впровадження сучасних інновацій в освітню діяльність університету / В.М. Запорожан, В.Й. Кресюн, О.П. Рогачевський, О.В. Чернецька // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 73-76.

2. М.В. Гребеник Досвід організації навчання в інтернатурі / М.В. Гребеник, Т.Б. Лазарчук, О.І. Криський // Медична освіта. – 2016. – № 4. – С 37-40.

РОЛЬ ФАХОВИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПРОВІЗОРІВ

Н. О. Ветютнева, В. І. Тодорова, Л. О. Федорова, М. В. Римар, А. П. Радченко, С. Г. Убогов, О. Ю. Квітницька, Г. Г. Пилипенко

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, м. Київ

Вступ. Сучасні підходи у підготовці провізорів на етапі післядипломної освіти обумовлені реформуванням вищої фармацевтичної освіти, а також практичною спрямованістю, яка забезпечується залученням до освітнього процесу фахових громадських організацій.

Основна частина. На сьогоднішній день підвищується роль громадських фармацевтичних організацій в освітньому процесі, у тому числі в оволодінні провізором-інтерном спеціальних знань та умінь під час навчання в інтернатурі за спеціальністю «Загальна фармація» [1]. Кафедра контролю якості і стандартизації лікарських засобів НМА-ПО імені П.Л. Шупика активно співпрацює з громадською організацією «Чернігівська ліга фармацевтів», аптеки якої є базами стажування провізорів-інтернів. Кафедрою та представниками громадської організації розроблені графіки навчання інтернів та відвідування баз стажування викладачами кафедри; плани надання організаційно-ме-

тодичної допомоги провізорам-інтернам та їх керівникам, проведення семінарів, під час яких обговорюються актуальні питання практичної фармації, проекти нормативних документів, законодавчих актів. Представники громадських фармацевтичних організацій залучаються до складу комісії з атестації провізорів-інтернів.

Висновок. Таким чином, співпраця між профільною кафедрою та громадськими фармацевтичними організаціями дозволяє оптимізувати освітній процес та сприяє гармонізації освітніх стандартів за спеціальністю «Фармація» з європейськими.

Література.

1. Забезпечення, контроль якості і стандартизація лікарських засобів: Навчально-методичний посібник/За редакцією професора Н.О. Ветютневої – Вінниця, ПП«ТД» Едельвейс і К», 2016. – 505 с.